

Indenrigs- og Sundhedsministeriet

Dato: 10. maj 2006
Kontor: Kommunaløkonomisk kt.
J.nr.: 2006-2400-39
Sagsbeh.: NMJ
Fil-navn: fudv01/spm/spm5 L 194

Besvarelse af spørgsmål nr. 5 (L 194), som Folketingets Kommunaludvalg har stillet til indenrigs- og sundhedsministeren den 27. april 2006

Spørgsmål 5:

"Ministeren bedes kommentere henvendelsen af 10. april 2006 fra ny Lejre Kommune, jf. L 194 – bilag 12."

Svar:

Det fremgår af henvendelsen af 10. april 2006 fra ny Lejre Kommune, at kommunen i forbindelse med finansieringsreformen vil få et tab på i alt 52,4 mio. kr., svarende til 1,35 procent af beskatningsgrundlaget. Det indebærer, at beskatningsniveauet må hæves, hvilket vil give en skattestigning for personer i den gamle Lejre Kommune på 2,3 skattepoint.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet skal hertil bemærke, at en væsentlig del af skattestigningen for borgerne i den gamle Lejre Kommune skyldes sammenlægningen af de tre kommuner: Bramsnæs, Hvalsø og Lejre til den nye Lejre Kommune. Bramsnæs og Hvalsø Kommuner havde i 2006 en udskrivningsprocent på 20,9, mens Lejre havde 18,7. Det vil sige, at Lejres udskrivningsprocent var 2,2 procentpoint lavere end udskrivningsprocenten for de kommuner, den skal lægges sammen med. Sammenvejningen af de tre kommuners udskrivningsprocenter for 2006 giver en fælles udskrivningsprocent på 20,09, hvilket i sig selv indebærer en stigning for skatteyderne i den gamle Lejre Kommune på 1,39 procentpoint.

Den beregnede udskrivningsprocent for den nye Lejre Kommune for 2007 fremkommer ved, at der til den sammenvejede udskrivningsprocent på 20,09 lægges 3,72 procentpoint, som er overførslen af en del af den hidtidige amtskommunale skat til kommunerne. Herudover har kommunen mulighed for at forhøje skatten med 0,8 procentpoint som følge af tab på finansieringsreformen. Den beregnede udskrivningsprocent for den nye Lejre Kommune er således 24,61 procent ($20,09 + 3,72 + 0,8 = 24,61$).

Det nævnes i henvendelsen, at Lejre Kommune finder det vanskeligt at forstå, at den ny Lejre Kommune rammes så hårdt af reformen, når man tager i betragtning, at den gamle Lejre Kommune i mange år har betalt betydelige beløb til udligningsordningerne på såvel udgifts- som indtægtssiden.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet skal bemærke, at når den gamle Lejre Kommune gennem mange år har betalt til udligningssystemet, skyldes det,

at kommunen gennem årene har haft et af landets laveste udgiftsbehov pr. indbygger og samtidig et meget højt beskatningsgrundlag pr. indbygger.

Når den nye Lejre Kommune taber på finansieringsreformen, skyldes det en kombination af en række forhold. Nedenfor er nævnt de væsentligste forklaringer. Reformen indebærer en øget vægt på den sociale udligning. Det er en fordel for de kommuner, der har en stor social belastning, men en ulempe for kommuner med lav social belastning. Og den nye Lejre Kommune er en af de kommuner, der har den laveste sociale belastning i hele landet. Kommunens sociale indeks er på ca. 50, mod et landsgennemsnit på 100. Det betyder, at kommunen har et tab på knap 40 mio. kr. på styrkelsen af den sociale udligning. Lejre Kommune har ligeledes et betydeligt tab på forhøjelsen af udligningsniveauet. Da kommunen er betydeligt mere gunstigt stillet end en gennemsnitskommune som følge af et forholdsvis højt beskatningsgrundlag og et meget lavt udgiftsbehov, vil udligningsordningerne som udgangspunkt føre til tab for kommunen. Og jo mere der udlignes, jo mere taber kommunen. Derfor indebærer forhøjelsen af udligningsniveauet i landsudligningen fra de nuværende 45 procent til 58 procent et tab for kommunen, som kun delvis modvirkes af nedsættelsen af udligningsniveauet i hovedstadsudligningen. Det kan endvidere bemærkes, at omlægningen af ejendomsværdiskat, skat af aktieindkomster og pensionsafgifter fra en kommunal skat til en statslig skat er en ulempe for Lejre Kommune, da kommunen har forholdsvis store indtægter herfra.

Kommunen nævner i henvendelsen, at talgrundlaget for beregningen af kommunernes tab og gevinster ved opgaveoverflytningerne i forbindelse med kommunalreformen har taget udgangspunkt i generelle fordelingsnøgler. Det vil ifølge henvendelsen kunne betyde, at Lejre Kommune vil kunne overtage større udgifter, end der er forudsat i beregningerne. Kommunen anmoder indenrigs- og sundhedsministeren om at garantere, at der ikke vil opstå yderligere tab for ny Lejre Kommune som følge af opgaveflytninger fra Roskilde Amt og staten til ny Lejre Kommune.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet skal hertil bemærke, at talgrundlaget for reformen hviler på det arbejde, som Finansieringsudvalget har udført, og som der er redegjort nærmere for i udvalgets rapport fra december 2005. Kommunernes merudgifter i forbindelse med overtagelsen af nye opgaver fra amterne er vurderet ud fra de merudgifter på landsplan, som blev forhandlet på plads mellem regeringen og de kommunale parter i efteråret 2005. Finansieringsudvalget har herefter beregningsmæssigt vurderet fordelingen af merudgifterne på de enkelte kommuner efter relevante fordelingsnøgler for hvert enkelt udgiftsområde. Når opgaverne fra og med 2007 er overgået til kommunerne, vil de konkrete udgifter på hvert enkelt område i vidt omfang blive styret af den enkelte kommunes beslutninger. Indenrigs- og sundhedsministeren kan naturligvis ikke stille garantier over for den enkelte kommune om udgiftsniveauet på den enkelte kommunes opgaver. Det ville i givet fald give anledning til en usædvanlig detaljeret statslig styring af den enkelte kommunes udgifter.

Lejre Kommune nævner, at kommunen finder det urimeligt, at kommunerne fratages muligheden for at fastlægge indkomstskattegrundlaget i fremtiden. Det samme synspunkt blev fremført i KL's høringssvar til lovforslaget. I indenrigs- og sundhedsministerens bemærkninger til høringssvaret fremgik blandt andet følgende herom: "Regeringen har dog herudover noteret sig, at KL i høringssvaret har udtrykt en meget kraftig modstand mod dette element i finansieringsreformen, herunder begrundet i nogle principielle synspunkter vedrørende det kommunale selvstyre. Det har som nævnt ikke med forslaget været intentionen at indskrænke dette selvstyre, men regeringen vil i lyset af KL's kraftige principielle modstand overveje forslaget, og drøfte med forligspartierne, om den nuværende ordning i stedet bør opretholdes."